

СВИСТУНОВА Анна Олександрівна

здобувач вищої освіти 1 курсу механіко-технологічного факультету
Національного університету біоресурсів і природокористування України

КРАВЧЕНКО Володимир Григорович

науковий керівник, кандидат юридичних наук, старший викладач кафедри
міжнародного права та порівняльного правознавства Національного
університету біоресурсів і природокористування України

(м. Київ, Україна)

ІСТОТНІ УМОВИ ДОГОВОРУ ТРАНСПОРТУВАННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ТВАРИН В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

У сучасних умовах євроінтеграції України особливо актуальним є питання адаптації законодавства до вимог Європейського Союзу. Одним із важливих напрямів є правове регулювання транспортування сільськогосподарських тварин, оскільки воно безпосередньо пов'язане з міжнародною торгівлею та розвитком аграрного сектору нашої країни.

Питання міжнародного транспортування сільськогосподарських тварин регулюється нормами митного та цивільного права. Аналіз українського законодавства свідчить про наявність розгалуженої нормативно-правової бази, що включає акти у сфері ветеринарного контролю, митного оформлення, сертифікації, проте вона потребує подальшого вдосконалення. Зокрема, транспортування тварин часто здійснюється без належних умов, а контроль з боку державних органів залишається несистемним. Відсутність єдиної цифрової системи відстеження переміщення тварин, застарілий підхід до сертифікації та перевірок, а також слабка технічна база ветеринарно-санітарних пунктів на кордоні створюють ризики для забезпечення належного благополуччя тварин.

Крім державного регулювання, яке встановлює вимоги до перевізників та визначає умови для митного оформлення і перетину державного кордону,

важливе місце посідає договірне регулювання транспортування сільськогосподарських тварин.

Загальні вимоги до перевезень вантажів містяться у статтях 908 та 909 Цивільного кодексу України [1]. Істотні умови договору транспортного експедирування визначено у статті 9 Закону України «Про транспортно-експедиторську діяльність» [2]. З урахуванням специфіки вантажу сторони повинні узгодити всі істотні умови договору транспортування сільськогосподарських тварин. У цьому контексті особливої ваги набуває чітке визначення предмета договору, що включає вид, породу, кількість тварин, а також їхній фізіологічний стан на момент укладення договору. Особливу увагу слід приділити умовам транспортування, які мають враховувати наявність відповідного обладнання, спеціально облаштованих транспортних засобів, а також регламенту перевезення з урахуванням тривалості, маршрутів, місць зупинок і можливості ветеринарного обслуговування в дорозі. Важливою складовою договору є також визначення відповідальності сторін у разі шкоди, завданої тваринам, включаючи страхування ризиків загибелі чи травмування.

У рамках євроінтеграційного курсу Україна має орієнтуватися на вимоги Регламенту (ЄС) № 1/2005 про захист тварин під час транспортування [3]. Цей акт передбачає, зокрема, обмеження тривалості перевезення до восьми годин, обов'язкову сертифікацію перевізників, наявність електронних засобів реєстрації переміщень тварин і фіксацію усіх змін маршруту, а також чіткі вимоги до температурного режиму й простору для тварин у транспортному засобі. Перевізники, які займаються транспортуванням тварин у ЄС, повинні мати спеціальну ліцензію, а персонал зобов'язаний проходити навчання щодо гуманного поводження з тваринами. Контроль за виконанням цих норм здійснюють ветеринарні органи держав-членів, які мають право накладати штрафи або забороняти діяльність перевізників, що не відповідають встановленим стандартам.

Наразі в Україні не передбачено спеціальних вимог до договору транспортування сільськогосподарських тварин. Сторони користуються

загальними договорами перевезення вантажу, які не передбачають спеціальних умов для живих тварин, що створює загрози для їхнього благополуччя та виконання міжнародних стандартів. Вважається доцільним включити такі вимоги до переліку істотних умов договору транспортування сільськогосподарських тварин.

Питання транспортування сільськогосподарських тварин має не лише економічне, а й гуманітарне значення, оскільки йдеться про забезпечення належних умов утримання та переміщення живих істот, що пов'язано з етичними вимогами та міжнародними зобов'язаннями України у сфері захисту тварин. Досвід Європейського Союзу, зокрема вимоги Регламенту (ЄС) № 1/2005, свідчить про ефективність системного підходу до регулювання транспортування тварин як на державному, так і на приватному рівнях. Зважаючи на це, імплементація європейських стандартів транспортування тварин є вкрай актуальним завданням. Це дозволить не лише забезпечити відповідність міжнародним зобов'язанням, а й сприятиме розвитку сільського господарства, підвищенню гуманності поводження з тваринами, зменшенню корупційних ризиків та покращенню іміджу України на міжнародному ринку.

Список використаних джерел:

1. Цивільний кодекс України : Закон України від 16 січня 2003 р. № 435-IV. Відомості Верховної Ради України. 2003. № 40–44. Ст. 356. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>.
2. Закон України "Про транспортно-експедиторську діяльність": Закон України від 01.07.2004 р. / Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2004, № 52, с. 562. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1955-15>
3. Регламент (ЄС) № 1/2005 Європейського Парламенту та Ради від 22 грудня 2004 року про захист тварин під час транспортування. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32005R0001>

Міністерство освіти і науки України
Національний університет біоресурсів і природокористування України
Юридичний факультет
Кафедра цивільного та господарського права

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ПРИВАТНОПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ
В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

тези доповідей учасників III Міжнародної науково-практичної конференції
присвяченої 127 річниці заснування Національного університету біоресурсів
і природокористування України
(м. Київ, 15 травня 2025 р.)

Київ 2025

За зміст та якість матеріалів відповідальними є автори публікацій.

Актуальні питання приватноправового регулювання в умовах євроінтеграції: тези доповідей учасників III Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої 127-річниці заснування Національного університету біоресурсів і природокористування України (м. Київ, 15 травня 2025 року.) / За заг. ред. проф. О.Ю. Піддубного. Київ, 2025. 234 с.

У збірнику розміщено тексти наукових доповідей, присвячених дослідженню актуальних питань у сфері приватного права в Україні та перспектив його розвитку і вдосконалення в контексті євроінтеграції.

Розраховано на науковців, викладачів, аспірантів та здобувачів наукового ступеню, а також суддів, адвокатів та практикуючих юристів, спеціалістів у сфері приватного права.